

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 80 (82)

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2021

YEARBOOK

2021

ГОДИНА 12
БРОЈ 18

VOLUME XII
NO 18

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2021
YEARBOOK
2021

ГОДИНА 12
БР. 18

VOLUME XII
NO 18

GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

ГОДИШЕН ЗБОРНИК ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

За издавачот:

проф. д-р Драгана Кузмановска

Издавачки совет

проф. д-р Блажо Боев

проф. д-р Лилјана Колева-Гудева

проф. д-р Драгана Кузмановска

проф. д-р Луси Караниколова -Чочоровска

проф. д-р Светлана Јакимовска

проф. д-р Ева Горѓиевска

Редакциски одбор

- проф. д-р Ралф Хајмрат – Универзитет од Малта, Малта
проф. д-р Нецати Демир – Универзитет од Гази, Турција
проф. д-р Ридван Џанин – Универзитет од Едрене, Турција
проф. д-р Стана Смиљковиќ – Универзитет од Ниш, Србија
проф. д-р Тан Ван Тон Та – Универзитет Париз Ест, Франција
проф. д-р Карин Руке Бритен – Универзитет Париз 7 - Дени Дидро, Франција
проф. д-р Роналд Шејфер – Универзитет од Пенсилванија, САД
проф. д-р Кристина Кона – Хеленски Американски Универзитет, Грција
проф. д-р Златко Крамариќ – Универзитет Јосип Јурај Штросмаер, Хрватска
проф. д-р Борјана Просев-Оливер – Универзитет во Загреб, Хрватска
проф. д-р Татјана Гуришиќ-Беканович – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
проф. д-р Рајка Глушица – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
доц. д-р Марија Тодорова – Баптистички Универзитет од Хонг Конг, Кина
доц. д-р Зоран Поповски – Институт за образование на Хонг Конг, Кина
проф. д-р Елена Андонова – Универзитет „Неофит Рилски“, Бугарија
м-р Диана Мистреану – Универзитет од Луксембург, Луксембург
проф. д-р Зузана Буракова – Универзитет „Павол Јозев Сафарик“, Словачка
доц. д-р Наташа Поповиќ – Универзитет во Нови Сад, Србија

- проф. д-р Светлана Јакимовска, проф. д-р Луси Караниколова-Чочоровска,
проф. д-р Ева Горѓиевска, проф. д-р Махмут Челик,
проф. д-р Јованка Денкова, проф. д-р Даринка Маролова, доц. д-р Весна Коцева,
виш лектор м-р Снежана Кирова, доц. д-р Наталија Поп-Зариева,
доц. д-р Надица Негривска, виш лектор д-р Марија Крстева

Главен уредник

проф. д-р Светлана Јакимовска

Одговорен уредник

проф. д-р Ева Горѓиевска

Јазично уредување

Лилјана Јовановска

(македонски јазик)

виш лектор м-р Биљана Иванова, виш лектор м-р Крсте Илиев,

виш лектор м-р Драган Донеv

(англиски јазик)

Техничко уредување

Кире Зафиров

Редакција и администрација

Универзитет „Гоце Делчев“ -Штип

Филолошки факултет

ул. „Крсте Мисирков“ 10-А п. факс 201, 2000 Штип

Република Северна Македонија

**YEARBOOK
FACULTY OF PHILOLOGY**

For the publisher:

Prof. Dragana Kuzmanovska, PhD

Editorial board

Prof. Blazo Boev, PhD

Prof. Liljana Koleva-Gudeva, PhD

Prof. Dragana Kuzmanovska, PhD

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

Editorial staff

Prof. Ralf Heimrath, PhD – University of Malta, Malta

Prof. Necati Demir, PhD – University of Gazi, Turkey

Prof. Rıdvan Canım, PhD – University of Edrene, Turkey

Prof. Stana Smiljkovic, PhD – University of Nis, Serbia

Prof. Thanh-Vân Ton-That, PhD – University Paris Est, France

Prof. Karine Rouquet-Brutin PhD – University Paris 7 – Denis Diderot, France

Prof. Ronald Shafer PhD – University of Pennsylvania, USA

Prof. Christina Kona, PhD – Hellenic American University, Greece

Prof. Zlatko Kramaric, PhD – University Josip Juraj Strossmaier, Croatia

Prof. Borjana Prosev – Oliver, PhD – University of Zagreb, Croatia

Prof. Tatjana Gurisik- Bekanovic, PhD – University of Montenegro, Montenegro

Prof. Rajka Glusica, PhD – University of Montenegro, Montenegro

Ass. Prof. Marija Todorova, PhD – Baptist University of Hong Kong, China

Ass. Prof. Zoran Popovski, PhD – Institute of education, Hong Kong, China

Prof. Elena Andonova, PhD – University Neofit Rilski, Bulgaria

Diana Mistreanu, MA – University of Luxemburg, Luxemburg

Prof. Zuzana Barakova, PhD – University Pavol Joseph Safarik, Slovakia

Ass. Prof. Natasa Popovik, PhD – University of Novi Sad, Serbia

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD, Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD,
Prof. Eva Gjorgjievska, PhD, Prof. Mahmut Celik, PhD, Prof. Jovanka Denkova, PhD,

Prof. Darinka Marolova, PhD, Ass. Prof. Vesna Koceva, PhD,

lecturer Snezana Kirova, MA, Ass. Prof. Natalija Pop-Zarieva, PhD,

Ass. Prof. Nadica Negrievska, PhD, lecturer Marija Krsteva, PhD

Editor in chief

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Managing editor

Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

Language editor

Liljana Jovanovska

(Macedonian language)

lecturer Biljana Ivanova, MA, lecturer Krste Iliev, MA, lecturer Dragan Donev, MA

(English language)

Technical editor

Kire Zafirov

Address of editorial office

Goce Delchev University

Faculty of Philology

Krste Misirkov b.b., PO box 201

2000 Stip, Republic of North Macedonia

СОДРЖИНА CONTENTS

Посвета

Професор д-р Снежана Веновска-Антевска (1959 – 2020) 9

Јазик

Лилјана Јовановска

ОБИДИТЕ ЗА КОДИФИКАЦИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК
ВО XIX ВЕК

Liljana Jovanovska

ATTEMPTS FOR CODIFICATION OF THE MACEDONIAN
LANGUAGE IN THE NINETEENTH CENTURY 15

Надица Негриевска, Весна Коцева

ПРЕДЛОШКИ КОНСТРУКЦИИ ЗА ОЗНАЧУВАЊЕ
СТАТИЧНА ПОЛОЖБА ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ ЈАЗИК И
НИВНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Nadica Negrievska, Vesna Kocева

PREPOSITIONAL CONSTRUCTIONS WITH
STATIC SPATIAL MEANING IN THE ITALIAN LANGUAGE
AND THEIR EQUIVALENTS IN MACEDONIAN LANGUAGE 29

Марија Соколова

РАЗЛИКУВАЊЕ НА ПАРОНИМСКИТЕ ПАРОВИ
СОСЕДСКИ | СОСЕДНИ И КОМУНИКАТИВНО | КОМУНИКАЦИСКО

Marija Sokolova

DIFFERENCE BETWEEN PARONIMIC COUPLES
NEIGHBORLY | NEIGHBORING AND
COMMUNICATIVE | COMMUNICATION(S) 41

Весна Коцева, Надица Негриевска

СЕМАНТИЧКИТЕ ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА ВО
ЖАРГОНСКИОТ ИЗРАЗ НА МЛАДИТЕ ВО ИТАЛИЈА

Vesna Kocева, Nadica Negrievska

SEMANTIC EXPRESSIONS IN THE YOUTH SPEECH IN ITALY 51

Ивана Котева, Махмут Челик

ВЕШНИЦИ И СПИСАНИЈА НА ТУРСКИ ЈАЗИК ОД
МАКЕДОНСКОТО ПОДНЕБЈЕ

Ivana Koteva, Mahmut Chelik

NEWSPAPERS AND MAGAZINES IN TURKISH LANGUAGE
FROM THE MACEDONIAN REGION 65

Весна Коцева

КАРАКТЕРИСТИКИ И ФУНКЦИИ НА ГОВОРОТ НА
МЛАДИТЕ ВО ИТАЛИЈА

Vesna Kocева

CHARACTERISTICS AND FUNCTIONS OF
THE YOUTH SPEECH IN ITALY 75

Марија Леонтиќ, Деспина Минова
ГОВОРНИОТ ЧИН ОДБИВАЊЕ НА ПОКАНА КАЈ
СТУДЕНТИТЕ ОД ГРУПАТА ЗА ТУРСКИ ЈАЗИК И КНИЖЕВНОСТ
Marija Leontik, Despina Minova
THE SPEECH ACT REFUSING AN INVITATION OF STUDENTS AT
THE DEPARTMENT OF TURKISH LANGUAGE AND LITERATUR..... 87

Јазикот во политиката

Викторија Саздова, Билјана Ивановска
ЗБОРОВНАТА ГРУПА ИМЕНКИ СО ЕМОЦИОНАЛЕН ПРИЗНАК
ВО ТЕКСТОВИ ОД ОБЛАСТА НА ПОЛИТИКАТА
Viktorija Sazdova, Biljana Ivanovska
WORD CLASS OF NOUNS WITH EMOTIONAL FEATURE
IN POLITICAL TEXTS 99

Дејан Маролов, Страшко Стојановски
ПРИДАВКАТА „МАКЕДОНСКИ“ ВО ДОГОВОРИТЕ СО
БУГАРИЈА (2017 ГОД.) И СО ГРЦИЈА (2018 ГОД.)
Dejan Marolov, Strashko Stojanovski
THE ADJECTIVE “MACEDONIAN” IN THE AGREEMENTS
WITH BULGARIA FROM (2017) AND GREECE (2018) 107

Терминологија и преведување

Светлана Јакимовска
ОСВРТ КОН МАКЕДОНСКАТА ТЕРМИНОЛОГИЈА
Svetlana Jakimovska
MACEDONIAN TERMINOLOGY REVIEW..... 117

Луција Видеска
ЗА ПРЕВОДОТ НА АНТРОПОНИМИТЕ, ТОПОНИМИТЕ И
ТИТУЛИТЕ ВО СЕРИЈАТА „ИГРА НА ТРОНОВИ“
Lucija Videska
TRANSLATION OF ANTHROPONYMS, TOPONYMS AND
TITLES IN THE TV SERIES “GAME OF THRONES” 129

Книжевност и фолклор

Бојана Самарџиева, Ана Витанова-Рингачева
ВЕРУВАЊАТА ВО БОЛЕСТИ И ОБРЕДНАТА ПРАКТИКА ЗА
НИВНО ЛЕКУВАЊЕ ВО ТИКВЕШКИОТ РЕГИОН
Bojana Samardzieva, Ana Vitanova-Ringacheva
BELIEFS IN DISEASES AND RITUAL PRACTICE FOR
THEIR TREATMENT IN THE TIKVESH REGION 143

Ева Ѓорѓиевска, Јована Караниќиќ-Јосимовска ДАНТЕ ВО КОНТЕКСТ НА СВЕТСКАТА КЛАСИЧНА ЛИТЕРАТУРА Eva Gjorgjievska, Jovana Karanikikj-Josimovska DANTE IN CONTEXT OF WORLD CLASSIC(AL) LITERATURE.....	155
Marija Krsteva, Dragan Donev, Natalija Pop Zarieva LITERATURE REVIEW ON LIFE-WRITING GENRE BLENDING	163
Natalija Pop Zarieva, Kristina Kostova, Marija Krsteva BLOOD AND SEXUALITY IN STOKER’S DRACULA.....	171
 <i>Методика на наставата по странски јазик</i>	
Natka Jankova Alagjovska, Saska Jovanovska INTERCULTURAL COMMUNICATION COGNITION OF ENGLISH LANGUAGE TEACHERS IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA AND BULGARIA.....	183
Vesna Prodanovska-Poposka LANGUAGE LEARNING STRATEGIES TO LEARNERS OF ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES IN HIGHER EDUCATION.....	195
Марија Тодорова, Весна Продановска-Попоска СТРАТЕГИИ ПРИ УСВОЈУВАЊЕ НА ШПАНСКИ ЈАЗИК (J3) КАЈ СТУДЕНТИ СО АНГЛИСКИ ЈАЗИК (J2) Marija Todorova, Vesna Prodanovska-Poposka LANGUAGE LEARNING STRATEGIES FOR ACQUISITION OF SPANISH AS L3 TO STUDENTS- LEARNERS OF ENGLISH AS L2.....	205

**РАЗЛИКУВАЊЕ НА ПАРОНИМСКИТЕ ПАРОВИ
СОСЕДСКИ | СОСЕДНИ И
КОМУНИКАТИВНО | КОМУНИКАЦИСКО**

Марија Соколова¹

¹Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
marija280280@yahoo.com

Апстракт: Во секојдневната комуникација (писмена или усна) многу често се забележуваат случаи кога се јавува погрешен изговор на некој збор и негова замена со друг од паронимскиот пар, а причината е или во недоволното владеење со јазикот или во невнимателниот однос при говорниот акт во поглед на формата и семантиката на зборовите.

Во овој труд преку анкета ќе се обидеме да дознаеме дали македонските говорители (студентите) ги разликуваат и знаат правилно да ги употребат паронимските парови: соседски | соседни и комуникативно | комуникациско.

Клучни зборови: *соседски, соседни, комуникативно, комуникациско, пароними, критериум*

**DIFFERENCE BETWEEN PARONIMIC COUPLES
NEIGHBORLY | NEIGHBORING AND
COMMUNICATIVE | COMMUNICATION(S)**

Marija Sokolova¹

¹Faculty of Philology, Goce Delcev University, Stip, Macedonia
marija280280@yahoo.com

Abstract: In our everyday communication (written or oral) one can spot a pronunciation mistake of some words or a replacement of those words with their paronymous pairs, the cause of which is either not having mastered the language or not being careful while using it in terms of their form and semantics of the words.

In this paper, through a survey, we will try to find out whether Macedonian speakers (students) distinguish and know how to use paronymous pairs correctly: neighborly | neighboring and communicative | communication(s).

Keywords: *neighborly, neighboring, communicative, communication(s), paronyms, criterion*

1. Вовед

Современиот македонски јазик, како и секој друг светски јазик, претставува комплексен систем од зборови кои меѓу себе се поврзани по најразлични основи. Многу од тие зборови можат да се групираат на најразлични начини: според сличноста, според различноста, според тоа што асоцираат на ист поим итн.

Неретки се случаите кога се јавува погрешна употреба на некој збор само затоа што има слична форма со вистинскиот, без притоа да се знае нивното вистинско значење, ниту пак да се прават разлики при употребата. Овој труд е наш обид да се дадат одговори на следниве прашања:

1. Зошто говорителите често ги заменуваат зборовите едни со други?
2. Дали често се случува да се користи еден збор, а да се мисли на друг?
3. Дали знаеме да направиме правилна поделба на паронимите по некој клучен критериум: *општо* или *посебно*, *активно* или *пасивно*, *живо* или *неживо* и др.

Секој човек во главата има свој речник на пароними, како што има речник на синоними, антоними, асоцијативи итн. Но, дали знае правилно да го употреби?

2. Предмет, цел и задачи на истражувањето

Паронимијата досега, главно, е проучувана од теоретски аспект, како вид парадигматски односи помеѓу лексичките единици. Истражувањето на паронимите е особено важно од лингвистички и од практичен аспект.

Предмет на ова истражување се паронимските парови: соседски || соседни, комуникативно || комуникациско и нивната правилна употреба.

Целта на истражувањето е да се откријат причините поради кои доаѓа до замена на паронимските парови.

Задачи на истражувањето се преку спроведена анкета:

- да се утврди дали правилно се употребуваат паронимските парови;
- дали им се знае точното значење на паронимите од паронимските парови;
- дали се разликуваат паронимите (кога се употребува едниот, а кога другиот пароним од паронимскиот пар).

3. Популација

Анкетата е спроведена во периодот од март до јули 2015 година. Со анкетирањето се опфатени 444 студенти од високообразовните институции во државата:

- Универзитет „Свети Кирил и Методиј“ – Скопје
- Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
- Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола

• Државен универзитет – Тетово

Различната местоположба на факултетите овозможи рамномерна застапеност, па можеме слободно да кажеме дека резултатите од ова истражување подеднакво важат за целата територија на Република Македонија. Анкетираните се млади лица (студенти) на возраст од 18 до 25 години. Во испитувањето се опфатени 387 македонски студенти и 57 студенти од други националности (40 Албанци, 7 Турци, 3 Срби, 3 Власи, 2 Бошњаци, 1 Ром и 1 Американец). Од вкупниот број испитаници, 349 се од женски пол или 78,6 % од анкетираните, а 95 се од машки пол. Најбројни се студентите од факултетите за општествени науки, 393 или 88,5 % од вкупниот број анкетираните, а 51 студент се од техничките факултети. Бројната застапеност на анкетираните лица по пол, градови и факултети се дадени во табела 1 и табела 2.

Табела 1: Бројна застапеност на анкетираните лица по пол, градови и факултети во Анкета 1

Град	Факултети од технички науки			Факултети од општествени науки			Вкупно машки	Вкупно женски	Вкупно
	машки	женски	вкупно	машки	женски	вкупно			
Битола	3	4	7	3	36	39	6	40	46
Скопје	11	9	20	16	54	70	27	63	90
Тетово	0	0	0	8	18	26	8	18	26
Штип	0	0	0	6	48	54	6	48	54
Вкупно	14	13	27	33	156	189	47	169	216

Табела 2: Бројна застапеност на анкетираните лица по пол, градови и факултети во Анкета 2

Град	Факултети од технички науки			Факултети од општествени науки			Вкупно машки	Вкупно женски	Вкупно
	машки	женски	вкупно	машки	женски	вкупно			
Битола	1	0	1	3	28	31	4	28	32
Скопје	11	12	23	12	61	73	23	73	96
Тетово	0	0	0	10	30	40	10	30	40
Штип	0	0	0	11	49	60	11	49	60
Вкупно	12	12	24	36	168	204	48	180	228

За потребите на истражувањето беа направени две анкети: Анкета 1 и Анкета 2. Нив ги пополнуваа различни студенти. Анкета 1 ја пополнија 216 студенти, а Анкета 2 ја пополнија 228 студенти.

Третото прашање во Анкета 1 гласеше:

3. Секој од дадените зборови (во првата колона) поврзи го барем со еден или повеќе зборови од предложените (во втората колона) што му одговараат.

соседски соседни	броеви односи ниви народи куќи деца
---------------------	--

Третото прашање во Анкета 2 гласеше:

3. Секој од дадените зборови (во првата колона) поврзи го барем со еден или повеќе зборови од предложените (во втората колона) што му одговараат.

комуникативно комуникациско	средство дете инженерство решение друштво
--------------------------------	---

3. Методи, техники и инструменти на истражувањето

При анализата се користеше главно статистичкиот и дескриптивниот метод. Од техниките на испитување се употреби анкетирањето. Со употреба на две анкети се постигна тие да бидат кратки (да не доведат до замор кај анкетирањето), а сепак да се опфатат поголем број различни пароними. Сметаме дека заморот или долгото време на одговарање може битно да влијае на објективноста на одговорите.

Пред почетокот на анкетата, студентите беа запознаени со предметот, целите и задачите на анкетата. Им беше дадено појаснување како да се одговара и беа замолени за објективност при одговарањето. Бидејќи анкетирањето беше надгледувано од лица кои го спроведуваа анкетирањето: наставници, асистенти и професори, на анкетираните не им беше дозволено да користат каква било помош: интернет, книги, мобилен телефон или да се договараат.

Анкетата беше анонимна. Со ова се влијаеше на објективноста при одговарањето, а истовремено се намали притисокот врз испитаниците. Од испитаниците се бараа следниве податоци: име и место на факултетот, националност, место и година на раѓање, датум и пол. Овие податоци ни беа потребни за да можеме да направиме подетална статистичка анализа на истражувањето.

Двете анкети беа идентични и имаа по 5 слични прашања. На првото прашање требаше да се одговори со заокружување на точната синтагма. Заокружување со можност за дополнување беше начин на одговарање на второто прашање. Во третото прашање се одговараше со поврзување (зборови од една колона се поврзуваат со еден или повеќе зборови од втората колона). Во четвртото прашање се бараше од студентите да дадат асоцијации (со еден или

два збора) на даден збор (пароним). Во Анкета 1 едни студенти даваа асоцијација на првиот збор од паронимскиот пар, а во Анкета 2 други студенти даваа асоцијација на вториот збор од истиот паронимски пар. Во петтото прашање беа дадени пет паронимски парови и се бараше од студентите накратко да ги толкуваат.

За ова истражување ги користевме: ТРМЈ – Толковен речник на македонскиот јазик (I–VI том) во издание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, РМЈ – Речник на македонскиот јазик од Зозе Мургоски, РМЈС – Речник на македонски јазик со српскохрватски толкувања (I–III том), ПР – Правописен речник на македонскиот литературен јазик од Кирил Конески, СЛ – Современ лексикон на странски зборови и изрази од Љубо Микуновиќ и др.

4. Резултати од истражувањето на третото прашање

Во ова прашање од анкетата се бараше од анкетираниите да ги поврзат дадените зборови со некој од понудените зборови кои најмногу би им одговарал. Очекувавме дека поголем број од анкетираниите ќе знаат да направат поделба на паронимите по некој клучен критериум: *општо* или *посебно*, *активно* или *пасивно*, *живо* или *неживо* и др.

Да ги погледнеме добиените резултати:

Соседски | соседни

Табела 3: Добиени одговори за соседски

Одговори за соседски	Факултети од технички науки	Факултети од општествени науки	Машки	Женски	Вкупен број на одговори
броеви	2	28	9	21	30
односи	24	161	41	144	185
ниви	4	34	10	28	38
народи	11	60	11	60	71
куќи	4	38	15	27	42
деца	18	145	37	126	163

Резултатите од анкетата покажуваат дека студентите не воспоставиле некое правило кога ќе употребат *соседски*, а кога ќе употребат *соседни*. Како причина за ова ќе ги споменеме преголемата звучна и семантичка сличност кај овој пар зборови. Сигурно дека и непознавањето на лексичката споивост со одредени зборови како и нивната валентност придонеле кон ваквите неизедначени одговори. Веројатно гледано според зборообразувачката основа, *соседски* и *соседни* се синоними бидејќи потекнуваат од ист збор сосед. Но,

можеме да кажеме дека преку процес на десинонимизација¹ овие два збора повеќе не се синоними бидејќи потребата наметнала различно значење за обата збора. Процесот на десинонимизација настанува, главно, кај истокоренските синоними.

Табела 4: Добиени одговори за соседни

Одговори за соседни	Факултети од технички науки	Факултети од општествени науки	Машки	Женски	Вкупен број на одговори
броеви	24	139	34	129	163
односи	2	15	5	12	17
ниви	19	144	37	126	163
народи	10	113	27	96	123
куќи	22	136	30	128	158
деца	5	23	6	22	28

Табела 5: Добиени одговори за соседски и соседни

Понудени одговори	Соседски	Соседни
броеви	30	163
односи	185	17
ниви	38	163
народи	71	123
куќи	42	158
деца	163	28

Како резултат на овој процес, десинонимизација, сега *соседски* и *соседни* се пароними, бидејќи и значењата им се поделени. Разликата ја прави категоријата живост: *соседски* се поврзува со зборовите од жива природа, а *соседни* се поврзува со зборови од нежива природа. Според ова, би имале: *соседски* деца, *соседски* народи, *соседски* односи, но и *соседни* броеви, *соседни* ниви, *соседни* куќи.

¹ Давање на друго значење на еден член од синонимската низа. Види повеќе во: Tafra, B. (2005: 267–279). *Od riječi do rječnika*. Zagreb: Školska knjiga.

График 1: Бројниот однос на добиените одговори за соседски и соседни

Комуникативно | комуникациско

Табела 6: Добиели одговори за комуникативно

Одговори за комуникативно	Факултети од технички науки	Факултети од општествени науки	Машки	Женски	Вкупен број на одговори
средство	6	42	13	35	48
дете	24	190	47	167	214
инженерство	2	10	1	11	12
решение	3	20	6	17	23
друштво	20	162	35	147	182

Во анкетата кај ова прашање се забележува правилна употреба на паронимскиот пар *комуникативно* и *комуникациско*. И овде разграничувањето на употребата се врши врз основа на категоријата живост. *Комуникативно* се однесува за жива природа, а *комуникациско* за нежива природа. Судејќи според ова, во право се студентите кога избрале: *комуникативно* дете и *комуникативно* друштво, за разлика од *комуникациско* средство, *комуникациско* инженерство и *комуникациско* решение. Дополнително двоумење внесува ТРМЈ (2005) каде има голема сличност во некои од значењата на *комуникативно* и *комуникациско*.

Табела 7: Добиели одговори за комуникациско

Одговори за комуникациско	Факултети од технички науки	Факултети од општествени науки	Машки	Женски	Вкупен број на одговори
средство	18	151	33	136	169
дете	0	3	1	2	3
инженерство	22	163	39	146	185
решение	21	153	32	142	174
друштво	4	31	11	24	35

Табела 8: Добиени одговори за комуникациско и комуникативно

Понудени одговори	Комуникативно	Комуникациско
средство	48	169
дете	214	3
инженерство	12	185
решение	23	174
друштво	182	35

Во значењето на комуникациски (комуникациско) од комуникација, во ТРМЈ (2005) стои: **1.** Сообраќајна врска (пат, железница итн.). **2.** Размена на информации општење. *Писмена комуникација. Официјална комуникација.* **3.** Пренесување информации, комуницирање. || комуникациски, комуникацискиот прид.

Во ТРМЈ (2005) кај толкувањата за комуникативен (комуникативно) стои: **1.** Што служи за комуникација, што се однесува на комуникација. **2.** Што лесно воспоставува врски, контакти со другите; разговорлив, достапен.

За првото значење се дадени следниве примери: *Комуникативна функција на јазикот и Комуникативни средства.*

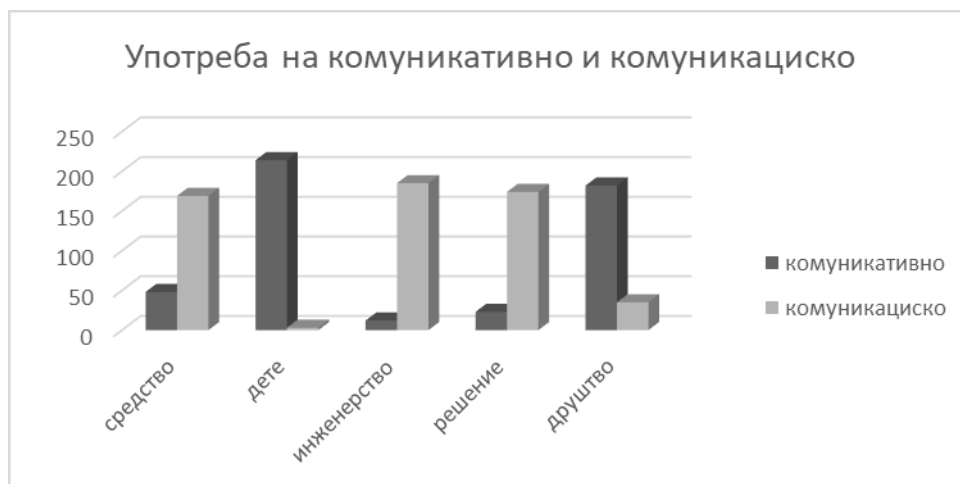

График 2: Бројниот однос на добиените одговори за комуникативно и комуникациско

Не се согласуваме со употребените примери од причини што погрешно е направена употребата на *комуникативни средства*. Сметаме дека би требало да стои *комуникациски средства*. Овде, всушност, не е направено разграничувањето според категоријата живост (на жива и нежива природа). Дури е дискутабилно дали е правилно *комуникативна функција на јазикот* или треба да стои

комуникациска функција на јазикот. Во самиот речник како пример за употреба на комуникациски стои: *Писмена комуникација.* Постои и усна комуникација, па дали може да се каже: Јазикот е средство за комуникација, т.е. јазикот има *комуникациска* функција, отколку јазикот има *комуникативна* функција. Сепак, во пракса, во одредени случаи, зборот *комуникативна* го потиснува од употреба зборот *комуникациска*.

Со примерите за *комуникативен човек* и *комуникативно девојче* се сложуваме во целост бидејќи овде е применето разграничувањето според категоријата живост.

6. Заклучок

Двете анкети се успешно спроведени бидејќи наидовме на одличен прием од страна на испитаниците. Генерален заклучок е дека анкетираниите (студентите) многу полесно ги одговорија прашањата што беа со заокружување, дополнување и поврзување отколку со пишување, односно толкување. Другите фактори како недостиг на време, немање желба за одговарање, мрзеливост и др. ги отфрливме како неосновани. Се забележува дека студентите ги разликуваат и правилно ги употребуваат паронимите во паронимскиот пар комуникативно || комуникациско. Потешкотии се јавуваат при разграничувањето и употребата на паронимите во паронимскиот пар соседски || соседни. Овие пароними студентите ги разгледуваат повеќе како синоними, па затоа им го поистоветуваат значењето не наоѓајќи разлика меѓу нив. Доколку се погледне во Толковниот речник, ќе се забележи различното значење кај соседски и соседни, што упатува на тоа дека станува збор за пароними.

Користена литература:

1. Вишнякова, О. В. (1990). *Русский язык – Практикум по паронимии*. Москва: Высшая школа.
2. Вишнякова, О. В. (1987). *Паронимы современного русского языка*, издание второе, переработанное и дополненное. Москва: Русский язык.
3. Драгићевић, Р. (2007). *Лексикологија српског језика*. Београд: Завод за уџбенике.
4. Мургоски, З. (2005). *Речник на македонскиот јазик (прво издание)*. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“.
5. Шипка, Д. (1998). *Основи лексикологије и сродних дисциплина*. Нови Сад: Матица српска.
6. Тафра, Б. (2005). *Od riječi do rječnika*. Zagreb: Školska knjiga.
7. ТРМЈ (2011) – Толковен речник на македонскиот јазик, том V, P – C. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“.
8. РМЈС (1994) – Речник на македонскиот јазик со српскохрватски толкувања, том I–III, (1994). Скопје: Детска радост.

